

Приморске новине

лист ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА IX • БРОЈ 169. • 25. АПРИЛ 1980.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

СРДАЧАН ДОЧЕК ШТАФЕТЕ МЛАДОСТИ У НАШОЈ ОПШТИНИ

КАО ЗЕНИЦУ ОКА ЧУВАЊЕМО ТЕКОВИНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

Штафету младости, ношеју љубављу и приврженост другу Титу и неизмјерним жељама за његово оздрављање млади буданског општине примили су од омладине Бара 20. априла у 13,30 часова на Куфтин. Од Куфина до Петроваца Штафету су носили омладинци Боро Вукотић, Марица Гргојевић и Љиљана Вукотић. Од њих су је, на улазу у Петровац, примили Ивица Шољага, Драган Грговић и Зорица Кривокапић, који су је пренесли до цвијећем и заставама искићене трибине на тераси хотела „Кастел Ласта“ испред кога се био искупио велики број грађана овог познатог љетовалишта. Штафету је, у име радних људи и грађана Петроваца, по здравила Загорка Радуловић, председник Конференције за питања друштвеног положаја жена, која је између осталог, рекла:

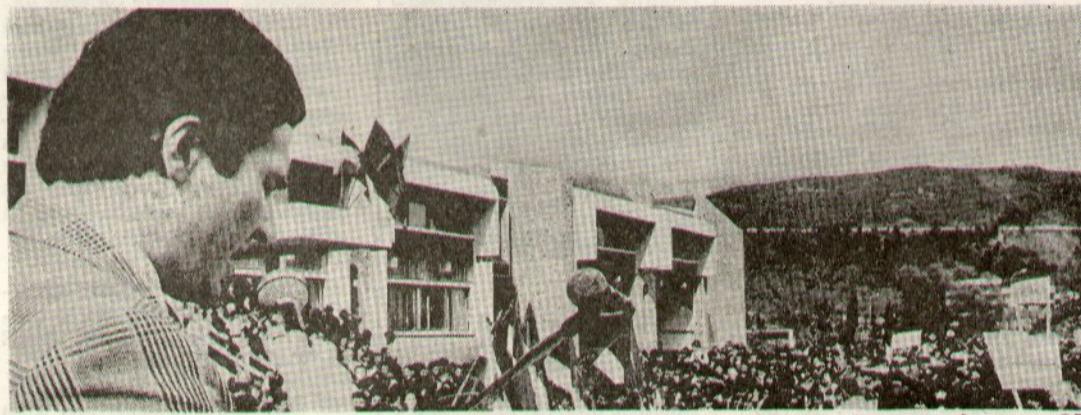
„Наши радни људи и грађани широке отварају своја срца и шаљу другу Титу своје поздраве и обећања да ће слиједити његов револуционарни пут, сједињивши братским загрљајем и јединствени у акцијама и циљу.

Титова мисао и дјело за нас је увијек представљала инспирацију. Његово име је симбол и оличење наше револуције, наше равноправности, братства и јединства наших народа и народности и укупног социјалистичког напретка наше земље.

Годину дана послије стихије која је захватила и подручје наше мјесне заједнице, Штафета младости са поздравима вољеном другу Титу, пролази кроз Петровац — велико градилиште, чији радни људи ужурбани лијече његове ране. Они и тиме показују да су до сљедни поруци и апелу друга Тита за солидарност која је овога пута нарочито дошла до изражаваја.“

Поздравно писмо другу Титу прочитало је омладинац Мило Перовић.

Након краћег задржавања, Штафета је наставила

Штафету је, у име грађана општине Будва, поздравио Радо Грговић, председник ОК ССРН

ПОЗДРАВНИ ТЕЛЕГРАМ

У име омладине, радних људи и грађана општине Будва Нада Кривокапић, ученица Средње школе за усмјерено образовање, прочитала је поздравни телеграм другу Титу у коме се, између осталог, каже:

Драги друге Тито,

Свесни да водиш још једну тешку битку, омладина, радни људи и грађани Будве вјерују у Твоју побјedu и, као и сви Југословени, поручују Ti: оздрави нам што прије, на радост свих наших народа и народности, на радост свих напредних снага свијета.

Наше рођенданске честитке и жеље за Твоје оздрављење прећи ће још много километара дуж цвијећем засутих путева. Оне су израз наше захвалности и признања Теби и Твом револуционарном дјелу у стварању самоуправне југославије.

Поручујемо Ti, најдражи наш друге: Нека Te и ова Штафета младости, тридесетпетна по реду, затекне као побједника и нека твоја победа крунише наше радне побједе! Заједно с Тобом у нашој братској и јединственој Југославији, опредељени за социјалистичко самоуправљање, за политику независности и несврстаности, остварићемо љепшу и светлију будућност.

пут за Будву. У Светом Стевану, Милочеру, Пржну, Каменову и Бечићима групе грађана и радника који изводе радове на отклањању посљедица земљотреса поздрављају се Штафету и засипали цвијећем омладинце који су је носили.

Кроз густи шпалир од неколико хиљада грађана, радника и омладине Штафету су до импровизоване свечане

трибине испред Основне школе донијели чланови Саве за социјалистичке омладине Драган Маровић, Споменка Јелушин и Душанка Ускоковић.

Поздрављајући Штафету младости, која носи поздраве свих наших народа и народности другу Титу, Радо Грговић, председник ОК ССРН је, између осталог, рекао:

Кроз густи шпалир народа Штафета стиже у Будву

Борци о економској стабилизацији

Прије неколико дана одржана је сједница Општинског одбора СУБНОР (предсједавао Пеко Лијешевић), на којој се расправљало о мјесту и улоги организације СУБНОР у остваривању мјера економске стабилизације у нашој општини. Уводно излагање поднило је Љубо Рајеновић, предсједник Извршног одбора Скупштине општине. С тим у вези, истакнуто је да ће борци личним примјером на својим радним мјестима у својој политичкој активности учинити све како би се спровеле мјере економске стабилизације. На сједници су, такође, до несене одлуке о усвајању Правилника о раду Општинског одбора СУБНОР-а, његових органа и тела, и Правилника о административно-финансијском пословању Општинског одбора СУБНОР.

Поред тога изабране су четири комисије Општинског одбора СУБНОР:

У Комисији за његовање и развијање револуционарних традиција НОБ и социјалистичке револуције изабрани су: Бошко Пеџанић (предсједник) Саво В. Станишић, Саво Т. Кулача, Лазар К. Борета, Милован Пајковић, Марко Б. Зец, Станко Митровић, Нико Дапчевић, Павле Вујовић и Даница Јелчић. Састав Комисије за општенародну одбрану и друштвену самозаштиту је сљедећи: Нико Јовановић (предсједник), Ђуро Ражнатовић, Љубо К. Борета, Илија Н. Митровић, Илија М. Зец, Мирко Ј. Станишић, и Томо Мартиновић. Комисију за питања ратних војних инвалида сачињавају: Јован Иванчевић (предсједник) Митар И. Марковић, Марко Р. Станишић, Миро Анђејс и Илија Склендер. Ко мисију за питања бивших политичких затвореника, интернираца и депортатора чине: Иваница Јалић (предсједник), Владо Војнич, Бранко Милановић, Јово Јовановић и Стево Чучук.

ПРВИ Мај — међународни празник рада честитамо свим нашим радним људима и грађанима уз најљепше жеље да га прославе са новим радним побједама

РЕДАКЦИЈА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

Скупштинска хроника

ЗА ОЖИВЉАВАЊЕ ПРИВРЕДЕ И ВАНПРИВРЕДНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ 1,953.000.000 ДИНАРА

Послије веома плодне расправе и усаглашавања у бази, делегати ће на сједници Скупштине општине која је сазvana за 29. април, донијети више значајних одлука, закључака и рјешења, између осталог, и годишњи план којим се утврђују најважнији правци дјеловања, задаци и мјере развоја у 1980. години. При томе се полази од циљева и задатака утврђених Друштвеним планом, њиховог извршавања и тенденција које се преносе у 1980. годину, посебно санирање посљедица катастрофалног земљотреса. Због изузетног значаја за шире информисање, истичемо неке дјелове плана који се односе на инвестиције.

Инвестиције ће бити усмерене у правцу обнове и изградње објеката пострадалих од земљотреса. На тој основи заснива се обим и структура појединачних и укупних улагања у 1980. години.

Имајући у виду јасна опредјељења у овој области, то ком године предвиђено је да се реализују улагања од 1.593 милиона динара. Од тога се на оживљавање привреде односи 892 милиона, а на ванпривредне дјелатности 701 милион динара.

ШТЕДЊА

Остваривање циљева са културе и спорта и стабилизације није могуће без програма раније друштвене акције штедње. У том циљу припремљен је програм штедње Скупштине општине, Извршног одбора и општинских органа, који обухвата све врсте уштеда и конкретне мјере за материјалне расходе, службена путовања, репрезентацију, употреба службених кола, електричну енергију, коришћење радног времена, инвестиције и опреме.

Најинтензивнија улагања предвиђена су у угоститељско-туристичкој привреди у износу од 815 милиона динара, а односе се на ООУР „Хотели Словенска плажа“ (10 милиона) за способљавање ауто-кампа и ресторана, ООУР „Могрен“ — 30 милиона, ООУР „Монтенегроекспрес“ — 20 милиона, ООУР „Хотели Бечића плажа“ — 425 милиона, затим за откуп 150 хиљада м² земљишта и израду инвестиционо-техничке документације за ауто-камп „Буљарица“, нови хотел „Сутјеска“, аутобуску станицу у Петровцу и национални ресторани у Режевићима. За одмаралиште ратних војних инвалида у Петровцу предвиђено је 55 милиона, хотел „АС“ 130 милиона, за ООУР „Свети Стефан“ — обнову и изградњу хотелских капацитета, изградњу шопинг-цен-

тра и рекреационог центра — 130 милиона динара. Развој и модернизација саобраћаја и изискује улагања од 80.000.000 динара. Неопходна је реконструкција и модернизација трговачке мреже у које сврхе ће се уложити 77.100.000 динара. За развој стамбено-комуналне дјелатности иницијира се 350 милиона, а за развој друштвених дјелатности 271 милион. У области образовања предвиђа се изградња Основне школе у Петровцу (25 милиона) и изградња Школског центра за усмјерено образовање у Будви (70 милиона динара).

У области науке и културе инвестициона активност биће усмерена на обнову и ревитализацију (I фаза) Старог града и споменика културе — 40 милиона, санацију и изградњу двије библиотеке и позорнице — 13 милиона, опрему Градске музеје 160.000, „Кањаша“ 150.000 и за пројекти документацију објекта општинског архива 1.000.000 динара.

УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН БЕЧИЋА

Конечно је утврђен предлог детаљног урбанистичког плана Бечића, чијим ће се усвајањем омогућити бржи развој овог подручја.

У области здравства, да би се санирали посљедице земљотреса, биће потребно обезбиједити 60,6 милиона динара, за дјечју заштиту пет и по милиона, динара, а за социјалну заштиту планира се 39 једнособних монтажних станови за социјално угрожене на лица. Изградња нове зграде Скупштине општине изискује улагања у износу 40 милиона динара.

ПРОГРАМ РАДА СКУПШТИНЕ

У циљу даље демократизације друштвено-политичких односа, потпунијег остваривања начела о колективном раду и одговорности, програмом рада за 1980. годину

НОВА ОДЛУКА О КУПА ЛИШТИМА

У процесу усвајања на лази се нова одлука о купалиштима Јаз, Могрен, Словенска плажа, Завала, Бечићи, Св. Никола, Каменово, Пржко, Милочер, Свети Стефан, Дробници, Јесак, Перејаница, Петровац, Лучице и Буљарица. За коришћење плажа предлаже се повећање плаћања накнаде са један на 1,50 динара.

ОЛАКШИЦЕ ЗА ХОТЕЛ „АС“

Предлаже се да Скупштина општине донесе одлуку о уступању до краја 1990. године боравишне таксе и општинског пореза на промет, који се буде наплатио у хотелу „АС“ ООУР „Палас“ Петровац. „Палас“ је купио овај хотел под неповољним условима, па ће се уступањем ових прихода доприносити превазилажењу почетних тешкоћа у раду овог хотела и његовом даљем успијешном пословању.

Предвиђено је, између осталих, да се у Статуту Општине изврше промјене одредаба које се односе на питања организације и састава организација, као и на вријеме трајања мандата предсједника, односно предсједавајућег. У нормативном дијелу програма предвиђа се доношење око 50 разних одлука, а у тематском разматрању око 30 информација и анализа.

У БЕЧИЋИМА КАО У КОШНИЦИ

У ХОТЕЛСКОМ КОМПЛЕКСУ У БЕЧИЋИМА је ових дана као у кошници. Пре који хиљаду грађевинара разних струка: зидара, молера, керамичара, водоинсталатора, електричара, паркетара и столара воде, тајкорећи, данонишну битку за испуњење рокова, како би овај угоститељски комплекс без закашњења стартовао у наредној туристичкој сезони. И резултати таквих напора су очигледни. Како нам је саопштио генерални директор ООУР „Хотели Бечића плажа“ др Ратко Вукчевић, неки хотели биће завршени и десет дана пре рока. Једино ће радови каснити 15 до 20 дана на хотелу „Монтенегро“ због појаве подземних вода у темељима. Двадесетчетвртог априла, недељу дана пре рока, „Спленид“ ће примићи прве госте.

Иначе, радове изводи Пословна заједница „Импрес“ у цијелом саставу су „Немир“, „Дом“, „Електрон“, „Водотерма“, „Јадран“ и „Дело“. На хотелима „Медитеран“ и „Гарнију“ радове изводи Грађевинско предузеће „Комграл“.

Поред просте санације објеката, у Бечићима се ради и добра нових садржаја: увођење инсталација за централно гријање у хотелу „Спленид“, проширење ресторана и кафана у истом хотелу, нови ресторански садржаји у хотелу „Монтенегро“, формирање хотела „Гарниј“ као посебне хотелске јединице (доградња кухиње и ресторана), затим велики диско-клуб у хотелу „Монтенегро“, трговачки простор, тавerna и централанизација неких технолошких функција у хотелу „Белви“. Осим тога, у два објекта — „Белвију“ и „Гарнију“ — измијењена је

Послије више месецне је вне расправе утврђен је пре длог одлуке о Извршном одбору и општинским органима управе. Извршни одбор треба да чине 11 чланова.

Због сложености, обимности и одговорности послова и задатака образују се три нова органа: за инспекцијске послове, за урбанизам и комунално-стамбене послове и за катастар и геодетске послове. Као колегијални орган предвиђа се комитет за урбанизам и комунално-стамбене послове, а предлаже се и једна нова служба — за једничке послове.

ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈИ ОПШТИНСКИХ ОРГАНА НА ОЦЕНУ ДЕЛЕГАЦИЈЕ БАЗЕ

Годишњи извјештаји о раду свих општинских органа, осим за прекршаје, разматрају се у делегатској бази. Коначно мишљење, ставове и оцену о раду Извршног одбора, Одјељења за опште послове и друштвене службе, Одјељења за привреду и инспекцијске послове, Одјељења за унутрашње послове, Одјељења за народне одбране, Штаба територијалне одбране, Штаба цивилне заштите, Службе друштвених прихода, Службе за скупштинске послове, Јавног правобраниоца самоуправљања и Општинског суда даје делегати свих вијећа Скупштине.

АНАЛИЗА ПРИВРЕДНИХ КРЕТАЊА

Служба друштвеног књиговодства Котор припремила је анализе привредних кретања и пословања друштвених

дјелатности по завршним рачунима за 1979. годину, с којима ће се упознати делегатска база и Скупштина општине.

На основу завршних рачуна Служба друштвеног књиговодства припремила је информацију о губицима организација удруженог рада привреде.

У 1979. години појавили су се губици из текућих послова у износу од 352.000.000 динара, од чега на угоститељство одпада 95,9%, што је посљедица земљотреса.

Ова информација разматра се у делегатској бази, а биће предмет расправе на наредној сједници Скупштине општине.

ПОРЕСКИ ЗАВРШНИ РАЧУН

У процесу доношења је одлука о одобравању годишњег пореског завршног рачуна за 1979. годину. Комисија предлаже да се прихвати по рески завршни рачун и убрза наплату дуговања које је у односу на 1978. годину веће, односно да се користи законска могућност убиравања прихода путем принудне наплате.

УСТУПАЊЕ ЗЕЉИШТА

Предлаже се да Скупштина донесе рјешење о изузимању из посједа и давању земљишта на трајно коришћење Иву Калоштровићу, Гојрану Вујовићу, Тибору Рожи, Саву Војнићу, Ђуру Вујадиновићу, Обрену Перовићу и Петру Милановићу. И. Г.

комплетна инсталација електричне и водоводне мреже. Сви спортски садржаји биће освештјени и моћи ће се користити и ноћу. Добиће се, такође, комплетна расвјета комплекса — парковска и улична. За све радове санације и додатне садржаје биће утрошено 600 милиона динара.

Највећи проблем је што средстава не пристижу према динамици радова, тако да каснимо у исплатама — каже директор Вукчевић. — Иначе, имали смо врло значајну подршку друштвено-политичких фактора комуне, Основне будванске банке и Удружене банке СР Црне Горе.

Око 80% опреме у објектима биће замјењено новом, јер је стара или дотрајала и уништена за vrijeme потresa. Опрему набавља и монтира специјализована радна организација „Техноопрема“ из Београда. Доста послова дато је Комунално-стамбеном предузећу из Будве које их је обавило на задовољство инвеститора.

За следећу инвестициону фазу, парално уколико буду постојале финансијске могућности, планом је постављено да се у оквиру хотела „Спленид“ изгради затворени базен и спортско-рекреациона сала која би имала више намјена: конгресну, симпозијумску, спортску и угоститељску.

Продаја 2.450 кревета, са колико располаже хотелски комплекс на најљепшој плажи Европе, иде на задовољавајући начин, како на домаћем, тако и на страном тржишту. Како су нам саопштили у Бечићима, 20% капацитета продат је на домаћем тржишту у фиксном износу од 100 до 130 дана.

Вл. СТАНИШИЋ

25. АПРИЛ 1980.

ИЗ ООУР „МОГРЕН“

ПРИПРЕМЕ ЗА СЕЗОНУ

У Основној организацији удруженог рада „Могрен“ ужурбano се ради на припремама за дочек туристичке сезоне. Сада је у току категоризација соба и тек након њеног завршетка знаће се тачан број кревета с којима се може рачунати. Према слободној пројекцији, на подручју Будве, Бечића и Светог

ОТВОРЕН „МАЕСТРАЛ“

Након паузе од мјесец и по дана, која је услиједила због санације, хотел „Маестрал“ у Милочеру отворио је своје капије. Извршене су најнеопходније оправке, а друга фаза санације почне наредне јесени.

Први гости у овом објекту били су туристи из СР Њемачке и Италије.

Пансион у двокреветној соби у предсезони стаје 390, а у главној туристичкој сезони 890 динара.

Г.

Стефана туристичком тржишту биће понуђено око 7000 кревета у домаћој радиности. Осим тога, ООУР „Могрен“ располаже са четири аутокампа: „Јаз“, „Вала“, „Авале“ и „Црвена Главица“, који ће моći да приме око 10.000 гостију. Цијене су већ познате и објављене у пропсекту који је већ стигао на шалтере свих југословенских туристичких представништава у иностранству. Оне се у јулу и августу крећу од 160 до 200 динара, зависно од категорије, а у ванsezонским мјесецима од 100 до 180 динара.

— Наш колектив је тренутно ангажован на уређењу кампова и већ сада можемо рећи да сезону дочекујемо опремљенији него икада — рекао нам је директор ООУР „Могрен“ Крсто Љубановић. — На „Јазу“ се ради нови санитарни чвор с 20 кабина. Спроводи се вода до нудистичке плаже и гради бифе са санитарним чворма, који треба да задовољи потребе поклоника природе. У кампу „Авале“ у Боретима оправља се санитарни чвор, а до по-

четка сезоне треба изградити још један, јер је то најсушна потреба за овај објекат. У кампу, иначе, радимо на проширењу ресторанског простора: руше се дотрајале погорне међе и граде нове, крчи се терен и проширује камп за још сто јединица, а радимо и на реконструкцији дотрајале електричне мреже.

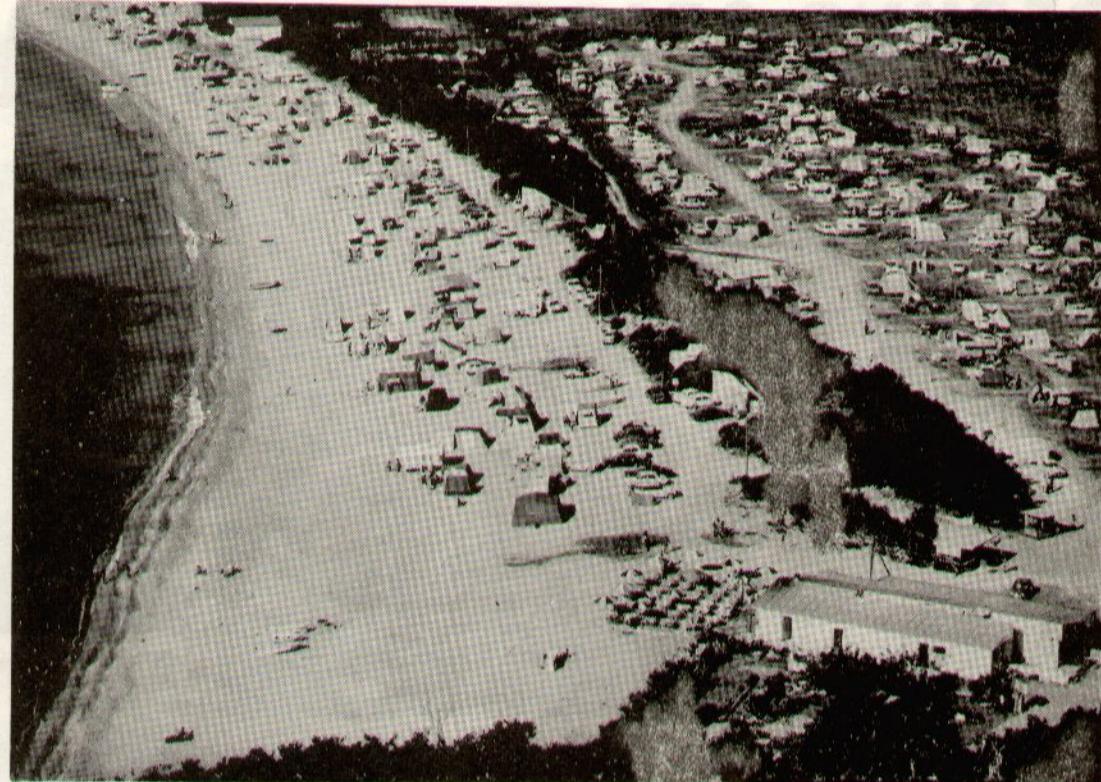
Досадашњи објекат „Мандарина“ позади бившег хотела „Могрен“, који је имао 560 сједишта, биће дислоциран у парку поред ресторана „Сунце“. Његово отварање очекује се почетком јуна. Ка пасатит и садржај услуга овог прошле године веома посјећеног објекта остаће исти. Поред тога, до почетка сезоне отвориће се нови снек-бар у просторијама бивше „Оптике“.

Како смо обавијештени од директора Љубановића, интензивно се ради на пројекту за ресторан „Могрен“ на коме би радови требало да почну кроз два мјесеца, а отварање објекта очекује се око Нове године. Ова радна организација је, такође, заинтересована за куповину угоститељског објекта који се гради у оквиру Административног центра, наравно, уколико се нађе на разумијевању код одговорних у Будванској основној банци. Овакав аранжман омогућио би радној организацији „Могрен“ да упосли већи број радника у току такозване мртве сезоне, када већина упослених остаје без послана.

Ових дана стављено је у задатак пројектној организацији „Амбијент“ из Љубљана, која ради и пројекат ресторана „Могрен“, да изради идејну скицу за експрес-ресторан, као и ресторан класичног типа на локалитету поред поште. Ови објекти треба да буду спремни за почетак сезоне 1981. године.

Што се тиче продаје кревета у домаћој радиности, у „Могрену“ су задовољни досадашњим током: већ је пројато око 2000 кревета у фиксном закупу, а у преговорима је продаја још 1000 лежака.

Оно што погађа радне људе у домаћој радиности је сте чињеница да су честе по више на нас када је у питању продаја капацитета. Међутим, треба знати да ми нијесмо толико јака организација

Прошлог јета на плажи Јаз

да да закупимо свих 7000 кревета на наш ризик. Не треба заборавити ни да ми нијесмо једина организација која се бави посредништвом у закупу кревета него се, поред нас, јавља још најмање 15 до 20 одмаралишта, организација и агенција које директно закупљују кревете. Сматрамо да би у овом правцу требало нешто мијењати и општинским прописима регулисати да све организације врше закуп преко ООУР „Могрен“. Ово не ради некаквог нашег монопола, већ да би се избегла неуједначена продаја капацитета, као и ради потпунијег увида у њихово

коришћење и квалитет пружања услуга.

Категоризација соба, која је сада у току, свакако ће допринијети отклањању многих проблема са којима су се радни људи у овој области туристичко-угоститељске дјелатности до сада сретали. Уз веће ангажовање инспекцијских служби онемогућило би се дивљање цијена и некоректан однос једног мањег броја домаћинстава према гостима.

На крају да истакнемо да је ООУР „Могрен“ прва радна организација ове врсте на Јадрану која је израдила напрт Самоуправног споразума

којим се регулишу међусобни односи између ње као закупца и домаћинства као за куподавца. Овај нормативни акт оцјењен је као веома добар на свим друштвено-политичким нивоима и препоручено је да се примјењује на цијелој нашој ривијери. — Но, нажалост, Туристички савез општине, који је дужан да га спроведе у живот — истиче Крсто Љубановић — још није ништа урадио у том правцу, па ће се ове године, по свој прилици, Самоуправни споразум „одмати“ у ладици.

В. Станишић

ИЗ ООУР „СЛОВЕНСКА ПЛАЖА“

Посао за незапослене

— Збринули смо највећи број радника. У наредне две године они ће бити запослени у угоститељским и другим колективима на подручју наше општине. Неће морати да се одвајају од својих породица у вријеме када се интензивно ради на обнови објекта друштвеног и приватног сектора.

Овако говори Раде Ратковић, помоћник директора ООУР „Словенска плажа“ — колектива који је најтеже прошао у катастрофалном земљотресу. Порушене су хотели на Словенској плажи са 1700 кревета и неколико ресторана. Тако се 260 радника нашло на — ледини. Прошле сезоне конобари, кувари и рецепционери ове радне организације били су на печалби дуж средњег и сјеверног Јадрана и у неким мјестима у унутрашњости наше земље. Јесен и зиму провели су помажући уклањање рушевина бивших хотела и радећи на другим пословима обнове. Но, дошао је тренутак када је требало промијенити радну организацију, наравно за

извјесно вријеме, јер у „Словенској плажи“ нема посла за све, нити има паре за личне дохотке.

— Наша акција уродила је плодом, захваљујући великом разумијевању висине колектива у комуни — исти че Ратковић. — У току наредне две године 160 највећих радника биће запослено у ООУР „Свети Стефан“, ходелском комплексу у Бечићима и другим колективима. За 70 радника има посла у нашој основној организацији у којој су у току опсежне припреме за почетак изградње новог хотелског града на истом мјесту где су се налазили „Интернационал“, „Адријатик“, „Славија“ и „Плажа“. Једино нас сада брине где упослити још тридесетак махом неквалификованих радника. У туристичкој сезони за њих ће бити посла — на мјесту где су се налазили хотели до овог јета радије аутокампа са око 2000 јединица. Питамо се: где с њима послије јета? Но, ујверењем смо да ћемо уз помоћ Савоуправне интересне зајед-

нице за запошљавање и у сарадњи с радним колективима са овог подручја успјешно решити и тај проблем.

С. Г.

ТЕЛЕГРАМ

Предсједник Скупштине општине Предраг Ђулафић примио је поводом годишњице катастрофалног земљотреса, који је за десети и нашу ривијеру, те леграм од колективица Грађевинског предузећа „Рад“ из Пријепоља у којем нашим радним људима и грађанима честитају на видним резултатима постигнутим у обнови и изградњи пострадалог подручја. „Придржујемо се“ — каже се, између осталог, на телеграму — свеопштој југословенској солидарности и изражавамо спремност да и даље улажемо све своје снаге и могућности како би Будва што прије ублажила тешке посљедице стихије и молимо вас да и даље рачунате на свесрдну подршку радних људи наше организације“.

СТИГЛИ ГОСТИ ИЗ ЧЕХОСЛОВАЧКЕ

Прекјуче, 23. априла, у Одмаралиште „Праха“ у Бечићима стигла је прва група од 150 гостију из Чехословачке. Већ 29. априла стижу нове групе, тако да ће 1. маја 350 кревета бити попуњено. Одмаралиште ће радити пуним капацитетом до краја октобра.

Нови директор, Божидар Живановић, обавијестио је да је са радном организацијом „Северно“ уговорено 80 кревета у домаћој радиности у којима ће се у току сезоне континуирано смјењивати групе радника из овог колективи.

Иначе колектив „Праха“ ову сезону дочекује спремнији него икада: извршене су све потребне радње на дотеријавању објекта, а у току су радови на уређењу ресторана на плажи. Ове године угоститељска понуда биће обогаћена са још једним специјализованим објектом: рибљим рестораном на тераси, а у току су преговори с Рибарском задругом из Бигрова ради снабдијевања свежом рибом.

— С обзиром да имамо фиксне аранжмане са Чехословацима, очекујемо да ће ова сезона бити добра — каже директор Живановић. — Финансијским планом предвиђен је укупан приход од 22,570.000 динара, што је за 20% више од прошлогодишњег остварења. Мислим да је план реалан и да га могуће испunitи.

В. С.

ВЕЛИКО СЛАВЉЕ НА БУДВАНСКОЈ РИВИЈЕРИ

Штафету је пратила колона аутомобила окићених пролећним цвијећем

Омладинац Драган Маровић предаје штафетну палицу предсједнику ОК ССО Драгану Лијешевићу

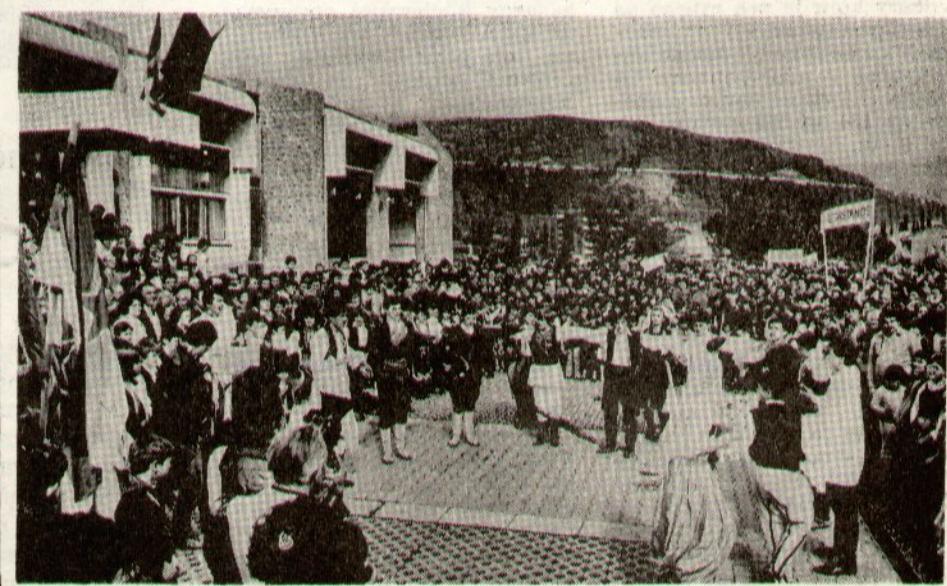
Примопредаја штафетне палице на Куфину

На свечаној трибини

Боро Вукотић, Марица Гргевић и Љиљана Вукотић, кренули су са Куфина према Петровцу

Пред Основном школом у Будви окупило се мноштво народа да дочека и поздрави Штафetu

У име радних људи и грађана Петровца Штафetu је поздравила другарица Загорка Радуловић

Штафeta је у Грбаљској Ласти предата омладини Котора

Подијељени плацеви за радничке станове

Ових дана приведена је крају акција коју је Општи иско вијеће синдиката у Бу дви покренуло прије неколи ко година — подијељен — је 131 плац за индивидуалну и градњу радничких станова. Тиме је списак иницијешних стамбених проблема знатно смањен. Радници који су добили плацеве задовољни су, као и радне организације које су са само 12 митионом старих плаца по раднички

Вриједни керамичарни

Групу керамичара из Грађевинског предузећа „Александар Стојановић“ из Ниша снимили смо испред зграде солидарности у Подкошљуну на којој се води битка за испуњавање рока њеног завршетка — до 1. маја: Ова група, коју сачињавају Светислав Стевановић — Тиса, Душан и Славољуб Ђорђевић, Миомир Ивановић, Слободан Раденковић, Раде Благојевић и Никола Николић, стигла је прије мјесец дана на испомоћ ГПО „Ловћен“ из Титограда, које изводи радове на згради солидарности. Радно вријеме ових људи је од шест до 18 часова, а ако треба и дуже.

шест до 18 часова, а ако треба и дуже,
Петар Радевић, техничар Грађевинског предузећа „Ловћен“ рекао јам је да је квалитет занатских радова првокласан, а брзина извођења мимо очекивања. Захваљујући томе, „Ловћен“ се уклапа у рокове инвеститора, што значи да ће зграда солидарности бити у сељици 1. маја.

B.C.

НА ЈАДРАНСКОМ САЈМУ

Богат и разноврстан програм

И током априла настављена је плодна активност Јадранског сајма у Будви. Средином мјесеца у хадама Сајма била је отворена традиционална изложба „Заштита и унапређење животне средине“. Десетак произвођача из наше земље, Италије и Данске излагали су опрему и уређаје намјењене заштити и унапређењу животне средине. Поред тога, била је изложена опрема за заштиту на раду и за општенонародну одбрану, као и за испитивање загађености животне средине. Посебну пажњу привукао је титоградски „Еластик“ програмом који коришћењем сунчеве енергије. Он не, наиме, овај програм укључујући у своју производњу.

ганизовање продаје половних возила. На Сајму ће стално излагати „Ангрсервис“ из Београда, а очекује се да то чине и нип „Побједа“ из Титограда, Комбинат „Спорт“ из Београда и други.

На Сајму је током априла била отворена и продајна изложба намештаја производача с подручја Војводине и Славоније.

и још неке новине из рада Сајма: склопљени су споразуми с више организација из наше земаље о дугорочном пословном сарадњи. ДОУР „Нови дом“ из Београда отвориће продајни салон опреме за угоститељство и домаћинство, а ТехноСервис“ из Београда стапију продајну изложбу аутомобилске индустрије. Истражују и могућности за ор-

У јуну - новом тласом за Петиће

Нови пут који повезује Будву и Цетиње, чија је градња ушла у шесту годину, биће завршен јуна ове године. На градилишту кажу да ће ово бити посљедње обећање које дају о завршетку ове саобраћајнице. Рок ће овог пута бити почитан.

пута бити поштован.
Тренутно се поставља
задњи слој асфалта на по-

ЛИКОВИ ПАЛИХ БОРАЦА

Филип Ђ. Станишић

Ових дана прослављена је 35-та годишњица пробоја Сремског фронта и почетак краја најкрајије битке народноослободилачког рата, у којој је пало смрћу храбрих 30 хиљада синова и љетери свих наших народа и народности. У тој колони одважних, немогуће је истaćи најхрабрије и најзаслужније. Међутим, осјечам дуг да подсјетим читаоце на изузетно храброг бораца, који је погинуо у најкритичнијим датима Сремског фронта, на Филип Ђ. Станишића командир и чете V батаљона Прве пролетерске бригаде.

Филип ІІІ, Станишић

ку партију Југославије. С каквом је он љубављу и осјећањем одговорности чувао млађе другове, ученици из како се треба борити и побјеђивати?! Није било борца у Правом барјану. Прве пролетерске бригаде који није знао за Филипову храброст и умјешност — сви су они читали наредбе Прве пролетерске дивизије и Правог пролетерског корпуса у

пори и самообрицање.

Филип Т. Станишић припада генерацији која се 13. јула одазвала позиву Комunistичке партије Југославије и ступила у редове бораца за слободу. Његова храброст и умјешност дошли су до изражавања на почетку јулских акција. Што се уstanак више развијао, долазиле су све тежи дани и искушења за Филипа и његову породицу. Почетком марта 1942. године, у ноћном препаду Италијана на село Станишиће, погинуо је његов брат Илија. Кућа и имовина су уништене, па су настали неспосни услови за нејаку и многобројну породицу. Али, све чедаће и трагедије Филип је стојички подносио. У прољеће 1942. године, када је четничка издаја почела узимати невиђене резимјере, терор и притисци на партизанске породице бивали су сваким данима све безобзирнији. Тих тешких дана Филипу су и стога дана умрли жена и млађи син. Он је као илјадац дошао да се после дњи пут опрости од супруге и сина да преможеле посавјетује шта да раде. А све што им је могао рећи у таквој ситуацији било је да за њега, без обзира на језиву стварност у којој се налазила његова породица, другог пута не-
да.

Терор окупатора и чега
ника бивао је све безоб-
зирнији. Похапшени су
сви који су им сметали и
нису повили главу. Пар-
тизанским породицама за-
брањено је свако крета-
ње, тако да су биле осигу-
ре да умрју од глади. У
таквој, крајње тешкој си-
туацији Филип је жртво-
вао себје својој и братов-
љевој дјеци, старим и из-
немоглиим родитељима. У
затворима у Будви, Бару
и Италији он никад није
кало по диком Искористио
је први прилики и с Пор-
том прекоморском близи-
дом, мајесец 1943. године,
дошао и Југославији, ри-
шћен да освети своје нај-
друже и њихове наставчи-
мичке. Крајем 1943. године
примљен је и Коминтерни

Рако ПУЛЕТИЋ

ЗА МЛАДЕЋЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ

ИЗ РИЗНИЦЕ СВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Пјесник „Цвијећа зла“

ШАРЛ БОДЛЕР (1821 — 1867) је један од најзначајнијих француских пјесника XIX вијека. Послије снажног успона романтичарске лирике, Бодлер је француску поезију, и не само француз-

Шарл Бодлер

о сталном присуству умирања, пролазности, распадању, или он руши и „вјековни зид лажи“, презире заваравања и замагљивања истине, изазвавају опјева баш оно што би по неписаним правилима

АЛБАТРОС

Често се морнари рад' забаве лате да големе птице албатрос лове, што по равнодушни сапутници прате лађе кад над тумрним безданима плове.

Али, чим их само на палубу спусте, краљеви азуре што зрак крил'ма туку, неспретни и стидни, као весла пусте да им се велика бјела крила вуку.

Тај крилати путник сад сметен у свему; прије дивач, сад ружан, и смијешно се креће! Кљун му лушом драже, ругају се њему како храмље јадник што небу узлеће.

И Пјесник је као тај владар облака што са буром лети, стрелца зачика; изгнаном на земљу у сред подсјевака циновско му крило ход само спутава.

ску, идејно повео другим путем. Он је декадент, негира живот, размишља о смрти —

требало прећутати. Најзначајнија Бодлерова пјесничка збирка „Цвијеће

НЕМА МЕ ВИШЕ

Мили, нема ме више
Одлазим — куда?
Зашто — не знам
што даље од тебе.
Бојим се да ћу
изгубити своје ја.

Жељела бих да
умрем у сумрак
да одем с даном
који се више
не враћа.
Да нестанем
са зрацима сунца
што зализи.

НЕБО МОЈЕ СРЕЋЕ

Ти си чаша пјеша
коју не желим
да испијем до краја,
чија ме свака кап
опија до бесвијести.
Ти си небо моје среће
које облаци туге
прекрити неће.

Марина Петричевић

ОДАБРАНИ ШКОЛСКИ ЗАДАЦИ

Мој будући позив

Четринаест ми је година — доба, када се пуно размишља, машта и не само у сновима, већ и на јави сања о годинама што долазе. Када се, између многих других и, најчешће, самом се би поставља питање: какав ће бити мој будући позив?

Толико пута, надијесена над књигом, заједно с јунакима приче или романа, одлучута у непознате крајеве. Обично тамо где се тешко живи и, уинат многим недахама, савлађују препреке и стреми великом циљевима.

Понекад сам васпитач — међу основцима, које преко првих слова треба упутити у живот. Тада ми се чини да је то — стварати будућег човјека — најљепши и човјека најдостојнији задатак. Па се замислим: сваке године почињати од — почетка, све и стим редом и без промјене, за тако нешто потребни су огромна љубав, стрпљење и жртвовање без остатка. И за питам се: да ли бих имала

снаге за све то? И уплашим се: можда бих се једног дана покала?

Зажелим понекад да будем љекар и додам: то је, ипак, најхуманији позив. Не видим себе у великим болницама, нити градским центрима, већ, најчешће, у неком планинском селу, где, уред сњежних сметова, хара епидемија грипа или шарлаха. Сама сам. Немам времена за одмор. Ни за сам немам дољно времена. Гледам у очима дјече: страх, у очима мајки: очај. Борим се за угрожене животе, против смрти. Борим се против тог страха и тог очаја — да се у једним и другим очима попово уселе здравље, ведрина и радост.

И опет питање: да ли ћу имати снаге за један такав живот који би протицаша очи у очи са смрћу, на четири корака од ње?

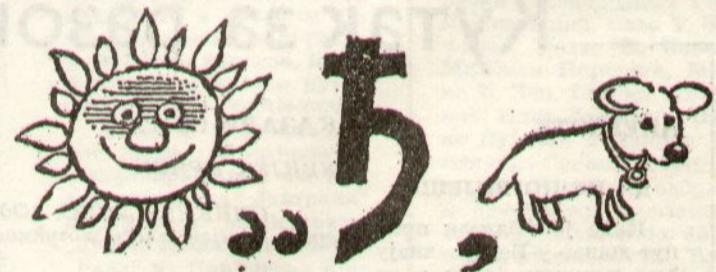
Прочитала сам да од све што човјек подиже и грачи ништа није врједније бо-

Први мај

МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА, Први мај симбол је интернационалне солидарности радничке класе. Његова историја почиле догађајима у Чикагу 1886. године, када су тамошњи радници истакли захтјев за увођење осмочасовног радног дана, којом приликом је полиција изазвала крвави поколј, а петорица радника је осуђено на смрт. Три године касније, на I конгресу Друге интернационале одлучено је да се, у знак сјећања на чикашке жртве, сваке године 1. маја у свим земљама организују масовне демонстрације и штрајкови. Прве манифестације, одржане прије 90 година — 1890. дале су овом празнику далеко дубљи значај од борбе за осмочасовни радни дан — прослава је добила вид класне борбе. Најзначајнија резолуција доцитета је на Амстердарском конгресу Друге интернационале 1904. године: „... Конгрес најенергичније позива све социјалдемократске партијске организације и синдикате свих земаља да сваке године 1. маја демонстрирају за законско увођење осмочасовног радног дана, за класне захтјеве пролетаријата и за свјетски мир“. С победом Октобарске револуције, 1. мај је у Русији постао општенародни празник, а 1919. год. у Београду истакнуте пароле: „Против свију ратова, а за мир и братство међу народима! Против милитаризма и империјализма! Против политичке и социјалне реакције! Против дивље капиталистичке експлоатације! За осмочасовни радни дан! За пуну законску заштиту и осигурање радника! За најпуније грађанске слободе! За слободу штампе! За најширу политичку демократију!“

Међународни празник рада, као и у читавом свијету, прослављан је прије рата у нашој земљи обуставом рада, манифестацијама, демонстрацијама и другим видовима борбе. Ни политички затвореници нису пропуштали да обиљеже овај свјетли празник. У току народно-ослободилачког рата народ и борци водили су сваког 1. маја најјешће борбе и поразима непријатеља обиљежавали празник, који је слављен и у окупираним градовима и селима наше земље. Послије ослобођења 1. мај је проглашен за државни празник.

● РЕБУС ● РЕБУС ● РЕБУС ● РЕБУС ●

ље и корисније од мостова. И, заиста, они су одувијек били важнији од кућа и светији од храмова. Служе подједнако сиромашним и богатима, силним и немоћним. Свачији и према свима подједнако корисни, они рукују обале хучних планинских река.

Градити мостове, који не служе ничем што је зло и који не, као онај у Вишеграду, надживјети вјекове и свједо чити о давно минулим временима — то је, такође, позив достојан човјековог дивљења. Било да су од гвожђа, ка мена или армираног бетона, танки и бијели као привићења, зарасли у бршљан над водом у којој се огледају, било да су овеће дрво или два брвна прикована једно за друго преко неког потока — мостови показују мјесто на коме је човјек написао на препреку пред којом није за стао, већ ју је савладао, па су, у исто вријеме, и насушна потреба и споменици неуништиве ријешености човјекове да премости просторе и епохе.

Четринаест ми је година, а то је доба када се малата у сновима и снива на јави о годинама што долазе, када се, заједно с јунакима из прича и романа, отискујемо на крилима жеља, бирајући свој животни позив. Да ли могу одговорити на питање знам, али, мени се чини, бар постављено у задатку — не сада ми се тако чини, да ћу када одрастем, градити мостове, који су „важнији од кућа, светији од храмова и не служе ничем што је тајно и зло.“

Лана Бокан

Сјајна серија „Могрен“ и „Петровца“

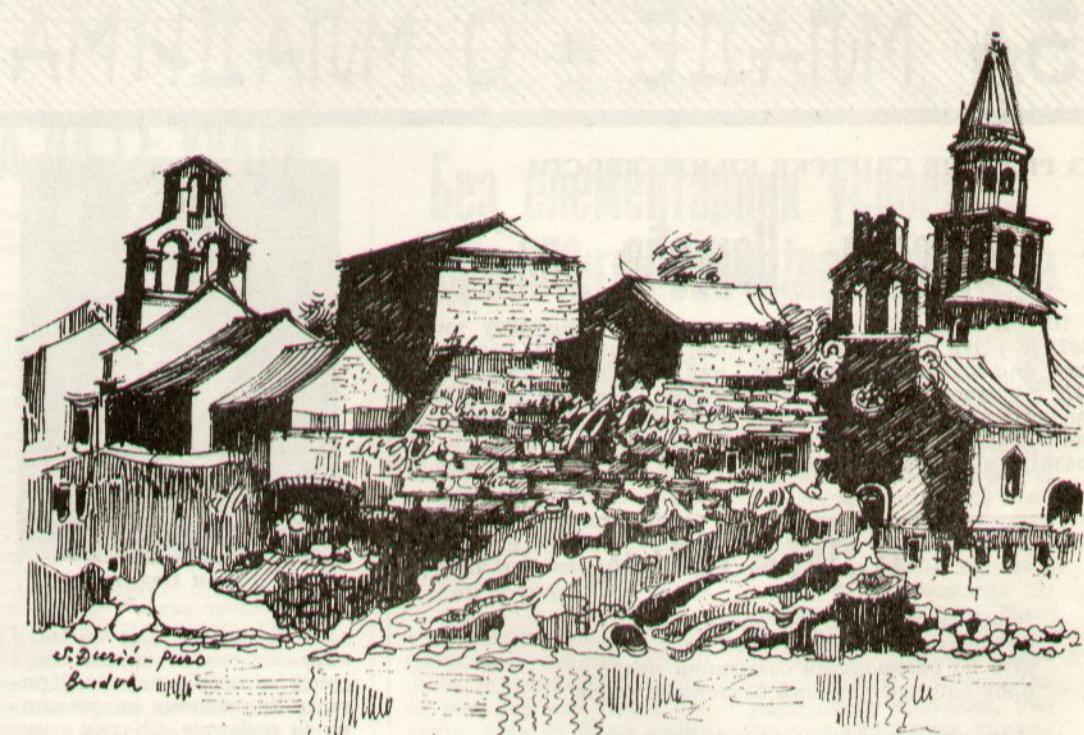
„Могрен“ и „Петровца“ биљеже изванредне резултате. Они су у прва четири кола наставка првенства освојили толико бодова да су обезбиједили опстанак у лиги. Након 17. кола Будвани се налазе на четвртом мјесту са 18 бодова, колико има и петопласирани „Петровца“, али нешто слабију гол-разлику. Уколико се овако настави, нема сумње, наши представници ће обезбиједити пласман у горњем дјелу првенstве таблице.

У четвртом колу Будвани су овог пролећа били домаћини екипи „Бокеља“. У дербију комшија домаћи тим имаје више од игре, његови фудбалери створили су безбрз прилика за постизање голова, али утакмица је, ипак, одлучно шут с бијеле тачке. Наиме, у другом полувремену млади судија Иваштатин је, сасвим оправдано, показао на једанаестераца, када је бек гостију Гуснић играо руком у свом шефнаестерцу. Од тога момента почиње неспорско понашање гостујућих фудбалера, које је трајало све до краја утакмице. Једанаестерац је успјешно извео Маловразић и тако обезбиједио свом тиму победу. И у четвртом колу Будвани су као домаћини опет тријумфовали. Тога пута убедљиво — са 2:0, а жртва је био белопољски „Текстилац“, екипа која је високо пласирана на првенstvenoj табели и која у својим редовима има више добрих играча. Будвани су и на овој утакмици заиграла изванредно, онако како се од њих и очекује. Цио тим функционисао је беспрекорно, створено је безбрз шанси, али нападачи су само два пута погодили мрежу искуног Нешевића.

И Петровчани су играли веома добро и оставили лижепе резултате. У трећем колу наставка, на „врућем“ терену у Улцињу, успјели су да освоје бод, иако се домаћин грчевито борио да би сачувао лигашки статус. Гости су, чак, били дуго времена у вођству, а онда је био довољан тренутак непажње и измакла је победа. Остало је 1:1 и бод је отишao за Петровца. У четвртом колу „Петровца“ је био домаћин. Екипа предвођена икусним Ђуретићем дјелovala је сигурно и убедљivo, и титоградски „Металац“ је поражен са 3:1. На овој утакмици истакао се двоструки стријелац Ђуретић, а добро је играo и Славко Вукотић, који је био стријелац другог гола за домаћи тим.

У петом колу и „Могрен“ и „Петровца“ били су у гостима. Петровчани су играли у Бијелом Пољу с тренутно другопласираним „Текстилацем“, док је „Могрен“ био гост „Ибра“ из Рожаја.

Г.

Слободан-Пуро Џурић: Стари град

ИЗ ПРОШЛОСТИ НАШЕГ КРАЈА

О БУДВИ И ЊЕНИМ СТАНОВНИЦИМА

„АНАЛИ БУДВЕ“ КРСТА ИВАНОВИЋА (1616. — 1688), који никада нису били објављени, били су подијељени у три књиге. У првој се говори о поријеклу Будве, владарима које је упознала и повластица ма које је уживала за вријеме Млетачке Републике, у другој се описује црква св. Ивана и остale црквице, а у трећој пошња Будвани, њихови обичаји и свечаности.

Према преводу Николе Вучковића објављујемо три поглавља „Анала“ — друго, треће и четврто — у којима Ивановић пише о имену Будве, где се некада а где у његово вријеме налазила и о поријеклу њених становника.

„...Будва се“ — пише Крсто Ивановић — „како то произилази из дјела опата Орбинија, а према писању Волатерана, у старо вријеме звала Бутама. Тада је била смјештена на начин села око брда Спаса и пружала се од воде зване Топлиш до мјesta које се зове Госпоштина. Ту је била црква св. Госпође с правом на седми дио прихода. На том мјесту се и данас налазе трагови ове цркве. Нема мјеста на том подручју где се, ако се копа, не налазе испод земље закопани мраморни стубови, плоче и мозаици с веома старијим написима и нама непознатим словима. Напријед поменути бенефицији на седми дио љетине припадају сада жупи св. Марије од Каштела, јер је она радија црква, кад је саграђен град у каштелу, тамо пренесена.“

Има разлога да се вјерује да је Бутама постојала веома дуго времена. Како је, међутим, у прошlosti била изложена пљачкама и отимачинама од стране турсара, нарочито на мјестима близу мора, одлучено је да се чије мјесто које би осигуравало бољу одбрану. Неки калуђери или свештеници грчког обреда, којем је у то вријеме припадао и народ Будве, били су први који су почели да на близком острву граде манастир и, уједно, бедем са сводом који се и данас у каштелу види. Овај бедем с источне стране све надвисује и служи као ситурно склониште у случају пљачке и отимачине. Почеквши на тај начин, мало по мало, пресељавали су се становни

ци са својим кућама под мастир и бедем, грађећи и утврђујући се према могућностима, настојећи да мјесто буде на висини подесно за одбрану. Тај нови град прозвали су Будвом, како се и данас зове.

Има разних писаца који су оставили писменог трага о томе да су потомци Јафете, сина Ноевог, били Словени, који су сишли и распоре стравили се по свијету из Скандинавије, коју Плиније описује у четвртој књизи оствра Балтичког мора.

Будући да је Будва веома стар град, поријекло Будвани може се извести од Словена и Гота, који су посједовали ову територију садашње Албаније. То су, дакле, потомци славних народа као што су Словени. Њихов словенски језик био је довољан доказ да је то истина, да давно прошла времена нису застрла њихову историју кроз небројени низ година. Историја каже да су овај језик унијели у крајеве где се сада налази Будва Словени године нашег спаса 603. У ово вријеме Словени су славили бога Јупитра коме су жртвовали волове и друге животиње и забављали се вјерујући у нимфе. Године нашег спаса 886. Будва је преведена у хришћанску вјеру...

Кутак за разоноду

АНГДОТЕ

ДА НЕ ПОГРИЈЕШИ

Када је Балзак први пут дошао у Беч, не знао ћи њемачки језик и не сналазећи се у аустријском новцу, муку је мучио како да не буде преширо-ке руке. Кад би кочијом стигао на означеном мјесту, он би возачу пружио један новчић. Ако би овај држао и даље пружену руку, он би додавао, посматрајући кочијашево лице. У тренутку када би се оно развукло у осмијех, књижевник је знао да је дао новчић изнад уобичајене тарифе, узео би га на траг и напуштао кочију.

У ПИТАЊУ ЈЕ МАЛЕНКОСТ

Дошао студент, који је одлазио у други град, да се оправти од свог професора Лихтенберга:

— Господине професоре, — рекао је студент — увијек ћу се сјећати да вама имам да захвалим за све знање које сам стекао.

— Молим, молим — сре-дачно одврати познати по другљивац — не говорите ми о таквој малености...

КАЗАЛИ СУ...

УВИЈЕК КРИВИ

СИНКЛЕР ЛУИС: „Одсутни су увијек криви. Пријутни увијек имају могућност да се оправдају.“

*

ЕМЕРСОН: „Нема за човјека опаснијег мача од његове сопствене похлепе; нема поузданijег штита од несебичности.“

*

РАСЕЛ: „Брже од свих опасности пристиже она која се потијењује!“

*

ПОМПОНИЈЕ: „Ако не умијеш да говориш, научи да слушаш!“

*

БЕНЕДЕТО КРОЧЕ: „Успјех је за људе исто што и отров за пацове — само га ријетки добро подносе!“

*

ЛИЗА МИНЕЛИ: „Жене су налик на контролоре летења: ако не желе, нико не може да слети!“

ЧЕТИРИ МАМЕ ОД ПРВОГ ТАТЕ

— Имаш ли браће и сестре? — пита дјечак друга с којим се тек упознао.

— Не знам тачно — ре-че он и додаде: — Знам једино да имам четири ма-ме од свог првог тате и три тате од моје прве ма-ме.

ПИТАЊЕ

Малишан се обраћа вје-ренику своје сестре:

— Зашто сваког дана долазиш да се играш са мојом сестром. Зар немаш своју?

ФРИЖИДЕР И СИЈАЛИЦА

Забављали се сијалица и фрижидер, па послиje извјеснog времена фрижи-дер најави раскид. Сијалица се збор тога објеси, а фрижидер остале мртве хладан.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

СЛЕДЕЋИ БРОЈ „ПРИ-
МОРСКИХ НОВИНА“ И-
ЗАДИЋЕ 25. МАЈА 1980.
ГОДИНЕ

РЕДАКЦИЈА